

SZKOŁA DOKTORSKA AWF WARSZAWA

KARTA ZAJĘĆ

Etyka badań naukowych

Część 1

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	SZKOŁA DOKTORSKA AWF WARSZAWA
Nazwa zajęć	Etyka badań naukowych
Kod zajęć	SD-4
Język wykładowy	polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Rok studiów	I (pierwszy)
Semestr	2 (letni)
Formy kształcenia/Liczba godzin	ćwiczenia - liczba godzin - 8 samokształcenie – liczb godzin – 5 formy kształcenia zgodne z planem studiów Szkoły Doktorskiej AWF Warszawa obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026
Liczba punktów ECTS	0,5 ECTS
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę (ZO) forma zaliczenia zgodna z planem studiów Szkoły Doktorskiej AWF Warszawa obowiązującym od roku akademickiego 2025/2026
Imiona i nazwiska wykładowców	Prof.dr hab. Alicja Przyłuska-Fiszer
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Brak

Część 2

II. Informacje szczegółowe

Cele zajęć	
C1	Zapoznanie doktorantów z zakresem przedmiotowym etyki badań naukowych i specyfiką etyki zawodowej pracownika nauki
C2	Zapoznanie doktorantów z zasadami etyki badań naukowych oraz etosem naukowca i nauczyciela akademickiego
C3	Przekazanie wiedzy na temat zasad etycznych prowadzenia badań naukowych, których przedmiotem jest człowiek
C4	Przedstawienie możliwych konfliktów wartości i konfliktów interesów w obszarze badań naukowych, scharakteryzowanie występujących patologii oraz sposobów im zapobiegania
C5	Kształtowanie umiejętności postrzegania własnych działań w ujęciu etycznym, w tym umiejętności rozpoznawania, interpretowania i analizowania problemów etycznych, jakie powstają na gruncie praktyki badawczej i akademickiej oraz podejmowania decyzji etycznych zgodnie z odpowiedzialnością zawodową

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla zajęć		
Efekt uczenia się	Treść efektu uczenia się dla zajęć	Odniesienie do celów
Wiedza		
	1. Identyfikuje, interpretuje i analizuje podstawowe wartości i normy etyki badacza i nauczyciela akademickiego 2. Wskazuje i wyjaśnia zasady dobrej praktyki badawczej oraz akademickiej.	

K_W05	Podaje przykłady nadużyć i nierzetelności w nauce 3. Zna zasady etyczne i regulacje prawne dotyczące prowadzenia badań z udziałem ludzi oraz wyjaśnia aksjologiczne podstawy zasady świadomej zgody 4. Rozumie rolę i znaczenie komisji etycznych/bioetycznych dla kontrolowania przestrzegania zasad etycznych prowadzenia badań na człowieku	C1-C5
Umiejętności		
K_U08	1. Potrafi postrzegać własne działania w ujęciu etycznym, w tym umiejętności rozpoznawania, interpretowania i analizowania problemów etycznych, jakie powstają na gruncie praktyki badawczej i akademickiej oraz podejmowania decyzji etycznych zgodnie z odpowiedzialnością zawodową	C 5
K_U09	2. Potrafi przygotować dokumentację dla Senackiej Komisji Etyki w Nauce/ Komisji Bioetycznej w celu uzyskania zgody na prowadzenie badań z udziałem ludzi	C 5
Kompetencje społeczne		
K_K04	1. Absolwent jest gotów do dostrzegania, interpretowania, analizowania i rozstrzygania problemów moralnych, jakie rodzi praktyka badawcza i praca akademicka. 2. Absolwent jest gotów do przestrzegania wartości, zasad i norm etycznych w pracy zawodowej badacza i nauczyciela akademickiego. 3. Absolwent jest gotów dostrzegania problemów moralnych i konfliktów interesów w badaniach naukowych, których przedmiotem jest człowiek.	C 1 - C 5

III. Treści programowe

Treści programowe	Temat zajęć	Odniesienie do efektów uczenia się
TP1	Etyka badań naukowych - wprowadzenie	K_W05
TP2	Nauka i etos badacza. System wartości związanych z nauką	K_W05; K_K04
TP3	Dobra praktyka badawcza i akademicka	K_W05; K_K04; K_K02
TP4	Zasady etyczne prowadzenia badań z udziałem człowieka	K_W05; K_K04
Samokształcenie:		
Tematyka do samodzielnego przygotowania. Praca pisemna. Prezentacje w oparciu o zalecaną literaturę przedmiotu.		
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się
TP1	Wykład problemowy	K_W05
TP2-TP4	Dyskusja w oparciu o prezentacje przygotowane przez doktorantów	K_W05 K_K04 K_K02
Środki dydaktyczne:		
Metody i kryteria oceniania		
Treści programowe	Metody oceniania osiągnięć doktoranta/metody weryfikacji efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się
TP1-TP4	Ocena znajomości zalecanej literatury, jakości prezentacji i aktywności doktorantów.	K_W05; K_K04; K_K02
Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe		
Literatura podstawowa:		
1. Morawski R (2011): Etyczne aspekty działalności badawczej w naukach empirycznych, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, rozdz. 5 System wartości związanych z nauką, s.93-111; rozdz. 6 Ogólne zagadnienia etyki badań naukowych. – ibuk.pl		
2. Komisja Europejska (2005): Europejska Karta Naukowca, Kodeks postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych		
3. Fundacja Rektorów Polskich (2006): Dobre praktyki w szkołach wyższych z uzupełnieniem z 2022 r.		
4. Komisja ds. Etyki w Nauce PAN (2024): Kodeks etyki pracownika naukowego		
5. ALLEA (2023) Europejski kodeks postępowania w zakresie rzetelności badawczej, Berlin. DOI 10.26356/ECoc-Polish.		
6. Deklaracja Helsińska Światowego Stowarzyszenia Lekarzy (WMA) (1964-2024), Etyczne zasady prowadzenia badań		

medycznych z udziałem ludzi

7. Różyńska J (2012), Zasady prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi w fizjoterapii, „Postępy Rehabilitacji” 2012, 4.

Literatura uzupełniająca:

1. Wasilewska-Roszkiewicz P (2013): Etyka badacza, w: J. Różyńska, W. Chańska (red.), Bioetyka, Wolters Kluwer, Warszawa, s. 423-437.

2. Frankfort-Nachmias Ch, Nachmias D (2001), Metody badawcze w naukach społecznych, Zys i S-ka Wydawnictwo, Poznań, Problemy etyczne badań w naukach społecznych, s.88-109.

2. Chańska W, Pasierski T. (2012). Konflikt interesów w badaniach biomedycznych. W: Badania naukowe w biomedycynie z udziałem ludzi. Standardy międzynarodowe. Różyńska J, Waligóra M. (red.), Wolters Kluwer, Warszawa, s. 217-233.

3. Narodowa Komisja Ochrony Osób Uczestniczących w Badaniach Biomedycznych i Behawioralnych (USA), Raport belmoncki: Etyczne zasady i wytyczne dotyczące badań z udziałem ludzi, w: Galewicz W, Badania z udziałem ludzi, Universitas, Kraków 2010, s.69-82

4. Macrina FL(2005): Scientific Integrity: Text And Cases in Responsible Conduct Of Research, 3 edition, Amer Society for Microbiol 2005

5. Czarkowski M (2013): Zasady prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi, W: J. Różyńska, W. Chańska (red.), Bioetyka, Wolters Kluwer, Warszawa, s.438-452.

Punkty ECTS (1 pkt-25-30 godz. pracy doktoranta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	8
Praca własna doktoranta (samokształcenie)	5
Razem = 13 godz. = 0,5 ECTS	

.....
podpis prowadzącego zajęcia